

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

26.05.2026

Vår ref:

2022/7056

Deres dato:

Deres ref:

NESBYEN KOMMUNE TEKNISKE ENHETER
Alfarvegen 117
3540 NESBYEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torbjørn Raugstad, 32 26 68 10

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren 2025 - Nesbyen kommune

Nesbyen kommune har alvorlig avvik fra krav i tillatelsen i rapporteringsåret 2025. Dette skyldes gjentakende brudd på både fosforrensekravet og sekundærrensekravet ved Nesbyen avløpsrenseanlegg. Kommunen har også avvik fra kravet om akkreditert prøvetaking og fra prøvetakingskravet for E. coli.

Så lenge Nesbyen avløpsrenseanlegg i Nesbyen kommune ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelse og forurensningsloven § 7.

Vi tar egenkontrollrapporten og årsrapporten for 2025 til etterretning.

Kommunen skal betale et gebyr på 5 300 kroner for vårt arbeid med egenkontrollrapporten. Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Rapporteringsskjema for 2026 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2027.

Vi viser til egenkontrollrapport og årsrapport for Nesbyen avløpsrenseanlegg med tilhørende avløpsnett.

Avløpsnettet til Nesbyen avløpsrenseanlegg

Nesbyen kommune har for 2025 rapportert at avløpsnettet til Nesbyen avløpsrenseanlegg har 11 installerte nødoverløp og ingen installerte regnvannsoverløp i fellessystem. Dette er samme antall som for 2024. Videre har dere rapportert at det ikke har vært overløp på avløpsnettet i 2025. Til sammenlikning rapporterte dere at 18 715 m³ urensset avløpsvann og 178,48 kg fosfor gikk i overløp på avløpsnettet i 2024. Statsforvalteren ser positivt på denne utviklingen.

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

Kommunen har rapportert at det er 2 130 innbyggere og 1 739 fritidsboliger tilknyttet avløpsnettet i 2025. Dere oppgir at det har blitt koblet på 75 nye abonnenter i løpet av rapporteringsåret. Antallet tilknyttede innbyggere og fritidsboliger har blitt redusert siden 2024, da det ble rapportert at 2 495 innbyggere og 1 772 fritidsboliger var tilknyttet avløpsnettet. Dere opplyser om at dette skyldes at innrapporterte tall for tidligere rapporteringsår trolig har vært for høye.

I skjemaet for årsrapportering har dere oppgitt at avløpsnettets virkningsgrad i 2025 er beregnet til 70 %. I e-post datert 09.04.2026 opplyser dere imidlertid om at dette er feil, og at virkningsgraden til avløpsnettet er anslått å være 100 %. I årets rapporteringsskjema har Statsforvalteren inkludert spørsmål om beregnet/estimert virkningsgrad og vannmengde sluppet ut via driftsoverløp. Det finnes per i dag ingen standard metode for å beregne virkningsgrad. Vi bruker derfor årets rapportering til å samle inn data for å få bedre oversikt over omfanget av overløpsutslipp og lekkasjer, samt vurdere om kommunene kan beregne virkningsgrad på en nyttig måte. Kravet til andel driftsoverløp skal bidra til å redusere bruk av overløp og stimulere til oppgradering av ledningsnett. I første omgang brukes også rapporteringen til å kartlegge hvor stor del av overløpene som er driftsoverløp i regionen. Siden dette er en innledende kartlegging, vil det ikke bli gitt avvik for eventuelle brudd på kravene i årets tilbakemelding. Det kan imidlertid bli aktuelt med strengere oppfølging i neste års rapportering.

Nesbyen avløpsrenseanlegg

Det er for 2025 rapportert at Nesbyen avløpsrenseanlegg har mottatt og behandlet 176 077 m³ avløpsvann og at 2 797 m³ har gått i overløp på renseanlegget. Avløpsvannet i overløp utgjør 1,56 % av alt vann inn til renseanlegget. Dette er en reduksjon på 85 % sammenliknet med tall for 2024, da 18 715 m³ av avløpsvannet gikk i overløp ved avløpsrenseanlegget.

Dere oppgir at den dimensjonerende kapasiteten til avløpsrenseanlegget er 20 000 pe (BOF₅). Videre har dere beregnet at maksukebelastningen i 2025 er 4 100 pe (BOF₅). Til sammenlikning viser vår utregning basert på enkeltprøve for største tilførsel av BOF₅ til avløpsrenseanlegget, datert 18.04.2025, at maksukebelastningen er 5 903 pe (BOF₅).

Nesbyen avløpsrenseanlegg har hatt en årsmidlet renseeffekt for fosfor på 92,54 i 2025 og overholder dermed ikke fosforrensekravet i tillatelsen på 95 %. Dette er gjentakende avvik fra 2024, og regnes derfor som alvorlig. Renseanlegget overholder imidlertid utslippskravet på maksimalt 171 kg Tot-P, med et utslipp på 105 kg Tot-P i rapporteringsåret.

Avløpsrenseanlegget har også gjentakende avvik fra sekundærrensekravet i 2025. Dette skyldes at det er to prøver for BOF₅, datert 16.03.2025 og 06.10.2025, som har en 100 %-overskridelse av rensekravene, det vil si at renseeffekten er lavere enn kravet i tillatelsen på 80 % samtidig som at utslippskonsentrasjonen er over 50 mg O₂/l. Slike 100 %-overskridelser er å regne som et umiddelbart avvik fra sekundærrensekravet.

Vi minner om at kommunen plikter å varsle Statsforvalteren dersom utslippet er overskredet med 100 % av det rensekravene sier, jf. forurensningsforskriften §14-14.

I skjemaet for årsrapportering opplyser kommunen om at dere har hatt store driftsutfordringer ved avløpsrenseanlegget på grunn av feilprosjektering av innløp på MBBR-tanker og overdimensjonering av flotasjon og etterpoleringsfilter. Dette har medført dårligere rensing enn normalt i 2025, som også kommunen formidlet i møte med Statsforvalteren i februar 2026. Dere opplyser videre om at dere er i prosess med leverandør og konsulent, for å utbedre problemene og gjenoppta normal drift ved anlegget.

I årsrapporten fra driftsassistansen opplyses det om at kun 20 av 36 prøver har vært akkrediterte. Dette skyldes at anlegget ikke ble godkjent av Norsk Akkreditering før 11.06.2025. Vi påpeker at manglende akkreditert prøvetaking er å regne som et avvik fra tillatelsens punkt 8.1 *Krav om måleprogram* og forurensningsforskriften § 14-11.

I henhold til tillatelsen skal det tas prøver for E. coli i utløpsvannet fra Nesbyen avløpsrenseanlegg. Prøvene skal tas annenhver uke i perioden 1. mai til 31. oktober. I årsrapporten fra Rambøll er det lagt ved resultater fra prøvetakingen for E. coli. Vi registrerer at det ikke er tatt prøver annenhver uke slik tillatelsen krever. Dette er et avvik.

Tilbakemelding på resipientovervåkingsrapport

Nesbyen kommune har krav i tillatelsens punkt 8.3 om å gjennomføre resipientovervåking etter vannforskriften. Kommunen skal overvåke hvordan utslipp fra virksomheten påvirker tilstanden i berørte vannforekomster og dokumentere om utslippene medfører forringelse eller at miljømål ikke nås, jf. vannforskriften §§ 4 og 18. Overvåkingen skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i vannforskriften for tiltaksorientert overvåking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderes etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vann. Alle data fra overvåkingen skal registreres i databasen Vannmiljø innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført, jf. punkt 8.5.

Kommunen har også krav i tillatelsens punkt 8.2 om at det skal gjennomføres resipientovervåking etter forurensningsforskriften. Kommunen skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra avløpsrenseanlegg og overløp til berørte vannforekomster i henhold til et overvåkingsprogram. Overvåkingen skal være risikobasert og bidra til å avklare om resipienten skal registreres som følsom, normal eller mindre følsom jf. forurensningsforskriften kap. 11, vedlegg 1, punkt 1.1 og følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne. Overvåkingen skal gjennomføres med et intervall på 3 år og samordnes så langt det er mulig med overvåkingen etter vannforskriften.

I henhold til tillatelsens punkt 8.4 skal resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften drøftes og konklusjoner om registreringen av resipienten som følsom, normal eller mindre følsom presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs årsrapportering. Videre skal vurdering av resultatene fra resipientundersøkelser etter vannforskriften sendes Statsforvalteren innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført, som del av årsrapporteringen. Resultatene skal vurderes etter det til enhver tid gjeldende klassifiseringssystem for vann, gitt i vannforskriften og veiledningsmaterieell til forskriften.

I skjemaet for årsrapportering opplyser kommunen om at dere ikke har levert rapport fra resipientovervåking etter vannforskriften. Dere skriver at dette skyldes at det ved en feil ikke hadde blitt inngått en avtale med Rambøll om å utarbeide en slik rapport. I etterkant har imidlertid Statsforvalteren fått tilsendt overvåkingsrapport fra kommunen.

Rapporten bekrefter at det i 2025 ble gjennomført totalt syv prøvetakinger ved fire prøvetakingsstasjoner. Resultatene er lagt inn i Vannmiljø. Metoder og resultater presenteres på en oversiktlig måte, og det er gjort vurderinger av tilstand og påvirkning. Det er også foretatt en sammenligning med data fra tidligere år.

Det ble tatt prøver av begroingsalger oppstrøms renseanlegget i 2023, og i tråd med overvåkingsprogrammet skal det ikke tas nye prøver før i 2026.

Vi tar årsrapporten for resipientovervåking av Hallingdalsvassdraget ved Nesbyen renseanlegg til etterretning.

Statsforvalteren kan ikke se at kommunen har levert rapport med drøfting av resultatene fra resipientovervåking etter forurensningsforskriften. Vi minner om at dere må huske å gjøre dette til neste år. Vi understreker at dersom rapport med vurdering av resultater fra overvåkingen etter forurensningsforskriften ikke sendes inn innen 1. mars ved neste års rapportering, vil det gis avvik på dette.

Konklusjon

Nesbyen kommune har alvorlig avvik fra krav i tillatelsen i rapporteringsåret 2025. Dette skyldes gjentakende brudd på fosforrensekravet og sekundærrensekravet ved Nesbyen avløpsrenseanlegg. Kommunen har også avvik fra kravet om akkreditert prøvetaking og fra prøvetakingskravet for E. coli.

Så lenge Nesbyen avløpsrenseanlegg i Nesbyen kommune ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tilknytninger av private abonnenter, eller avtale om økte påslipp fra bedrifter til avløpsrenseanlegget, regnet som forsettlig brudd på tillatelse og forurensningsloven § 7.

Vi tar med dette egenkontrollrapporten og årsrapporten for 2025 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2026 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2027. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering heter «Avløp – årlig rapportering» og finnes i vårt skjemabibliotek:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Egenkontrollrapportens data om årlige utslipp for avløpsanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2026. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsanlegg/?SectorID=100>

Gebyr for saksbehandlingen

Vi gjør oppmerksom på at det vil bli krevd gebyr på 5 300 kroner for saksbehandling av egenkontrollrapporten, med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-5 *Gebyr for arbeid med egenkontrollrapporter*, som ble tatt inn i forskriften i 2023.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef

Torbjørn Raugstad
rådgiver

Klima- og miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Nesbyen kommune v/kommunedirektør Bente Rudrud Herdlevær